

Acésta fóia ese
cate 3 cóle pe luna
si costa 2 fiorini v. a.
pentru membrii aso-
ciatiunei, éra pentru
nemembrii 3 fr.
Pentru strainatate
10 franci cu porto
postei.

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Abonamentul se
face numai pe cate
1 anu intregu.
Se abonéza la Comi-
tetulu asociatiunei in
Sibiu, séu prin posta
séu prin domnii co-
lectori.

Nr. 23.

Brasiovu 1. Decembre 1870.

Anulu III.

Cantecele haiducesci.

Cetitu de auctoriu in adunarea dela Naseudu in 8. Aug. a. c.

(Fine.)

E bine, si déca poporulu iubesc pe aceia, carii
si-jertfira viéti'a loru liniscita, si alergara la codrii si
apucara arm'a spre a-lu aperá, spre a-i recastigá dre-
pturile ce-i competu, spre a nimici pe adversarii sei,
comite elu óre vreo immoralitate?

Respundia cei cu consciinti'a liniscita! . . .

Dar ni se reflectéza acestu cantece:

Mei crismariu,
Mei fagadariu,
Ada-o vadra de Cotnaru,
Si de plata n'ai habaru;
Cà saraculu candu cinstesce,
Vérsa sange si platesce!

Nu ve spariati de cuventele „vérsa sange!“ Es-
presiunea acésta nu insemnéza aice, cà saraculu ar
fi ucigatoriu de ómeni. Ea vrea se díca aceea, cà
seraculu ar versá sudori de sange, lucrandu, pentru
cà se dea dreptulu cui se cuvine.*)

Déca haiducii romani au fostu ei nesce ómeni
fara ânima, fara simtieminte umane, nesce hoti sim-
pli, — se va vedé d'in urmatóri'a balada intitulata
„Codreanu.“

Dupace Codreanu fù prinsu, 'lu-dusera la Iasi
inaintea Domnului, la divanu. Acolo Domnulu 'lu-
intrebà:

Mei Codrené, voinicele,
Spune tu Domniei mele,
Multi crestini ai omoritu,
Càtu in tiéra ai hotítu?

Éra Codreanu i respunse:

Domnule, Mari'a ta,
Juru pe Maic'a Precist'a,
Eu crestini n'am omoritu,
Càtu in tiéra-am voinicítu;
Vr'unu crestinu de-lu intalneam,
Averile-i impartieam;
Unde vedeam saraculu,
Mi-ascundeam baltagulu,
Si-i dâm bani de cheltuiéla,
Si haine de priminéla.

E bine, déca unu omu se jurá cu pietate pe
Maic'a preacurata, cà elu n'a omoritu nici unu cre-
stinu, adeca romanu, ma d'in contra impartiea cu elu
tóte averile sale, cà elu déca vedeá vr'unu saracu,
si-ascundea baltagulu, si-i dá bani de cheltuiéla si

haine nóue: este elu óre desbracatu de tóte simtie-
minte crestinesci si omenesci? este acela unu hotiu
ordinariu, care jafuesce pe toti ómenii fara diferintia
de stare si conditiune?

Unu individu carele a iubitu atátu de multu po-
porulu, nu merita elu óre, cá si poporulu se-si aduca
aminte de densulu, cá de unic'a suvenire mangaiósa
d'in mijloculu tempestatiloru trecute? Nu merita elu
óre, cá si poporulu se-i aduca tributulu recunoscin-
tici sale, sustienendu-i memori'a in cantecele sale?!

Binefacerea ori de unde vine, trebue primita cu
multiamita!

Si haiducii iubiau numai pe poporu, si ureau
numai pe straini si pe despotii indigeni.

Éta ce díce mai departe Codreanu:

Éra unde zariam greculu,
Multu mi-ardea sufletulu,
Pan' ce-i reteziam capulu!
In capu man'a cà-i puneam,
La pamentu 'lu-aduceam,
Capetîn'a i-o taiam,
Si la corbi o juruam!

Inse pentru ce elu óre urea atátu de multu pe
greci? Mai la vale insu-si ni spune caus'a:

Grecu-i fiéra dusmanósa,
Grecu-i limba veninósa,
Grecu-i bóla lipitiósa!

Éta in câte-va cuvente justificata nemarginit'a
ura a romanului in contra grecului d'in Fanaru!

Éta si indemnulu natiunalu, ce impintená pe
haiduci a intreprinde o góna continua in contra gre-
ciloru!

Dar se ascultamu unu altu cantece! Este unu
dialogu intre mama si feciorulu ei haiducitu.

Mam'a:

— Frundia verde, stejarelu,
Dragulu mamei voinicelu,
Lasa-te tu de predatu,
Cà te-ai plange spendiuratu!

Fiiulu:

— De-asiu sci, mama, c'ar fi-asia,
De predatu nu m'asiu lasá!
De-ar veni primavér'a,
Se punu siéu'a pe siarg'a,
Se-mi ascutu sabiór'a,
Si se plecu in Craiov'a,
Se me tienu pe la strimtori,
Se ucidu din turci si greci,
Se retezu la parpaleci,
Cà se cumperu boi si vaci,
Se impartiu pe la saraci!*)

*) Alecsandri pag. 43.

*) „Informatiunile Bucurescene“ Nr. 114 an. 1870.

Póte-se óre mai bine caracterisá viéti'a, ideile si aspiratiunile haiducului, decátu prin aceste síre d'in urma ale cantecului?!

Elu nu ingrigesce de sine, nu vré a-si inmultí averea, ci imparte tesaurii sei intre cei saraci, cá aceia se-si póta cumperá boi si vaci!

Si dela cine a luatú elu acei tesauri?

Dela inimicii patriei si némului seu. Dela aceia, carii au impilatu pe poporulu rom. din mosi stramosi. Dela aceia, carii au rapitu cu forti'a acei tesauri dela poporulu nostru.

Este acést'a vr'o crima?

Dar atunce secularisarea monastiriloru in Romani'a, prin care s'a recastigatu d'in manile strainiloru usurpatori unu tesauru imensu in folosulu tierii si alu natiunei, acestu actu aplaudatu de tóta lumea civilisata, asemenea este o crima!

Intr'aceea noi se trecemu mai departe!

Se ascultamu dara inca unu cantecu, care dóra va reversá o lumina si mai clara asupra situatiunii d'in acele tempuri, — si va face a se intielege si mai bine motivulu, pentru care multi tierani romani erau siliti a parasí vetrele loru strabune si a se face — haiduci!

Canteculu e intitulatu „Haiduculu ranitu,“ in care elu se plange càtra mama-sa astfelu:

— Du-te, mama, cu noroculu,
Si me lasa-aici cu foculu,
Cà de-acum nici mam'a póte
Se me scape dela mórte!
Càtu am fostu eu neatinsu,
Multe curse am invinsu,
Multi secuì am seceratu,
Cà se-mi facu pamentu curatu.
Dar acum mi-a venitu rîndulu
Se me ducu si eu cá gandulu,
Se me ducu d'in acestu locu,
Unde-i robot'a cu focu!

Aceste cuvente „robot'a cu focu“ ni explica totulu. Nu trebue se vi spunu, ce a fostu robot'a, cà-ci suntemu in Transilvani'a. . . .

La inceputulu secolului presente s'a ivitu in Romani'a unu haiducu vestitu, pe care poporulu — d'in caus'a colórei perului seu — l'a poreclitu „Bujoru.“ Elu erá fetioru boierescu la mosi'a unui boieriu; fiindu inse reu batutu intr'o dí de stapanulu seu, Bujoru a apucatu calea codrului, cá se-si resbune in contra boieriloru.

Poporulu — batutu de boierii sei, nu odata cá Bujoru, ci necontentitu, si fara de mila, in decursu de secolu, — l'a salutatu cu aceste síre:

Frundia verde de negara,
A esitu Bujoru in tíera!
Bate, préda, nu omóra,
Pe ciocoi i bagu 'n fiére,

Bujoru s'a rescolatu in contra ciocoiloru. Elu — precumu díce canteculu — a batutu, predatu, inse n'a omoritu, ci numai pe ciocoi i-a bagatu in fiére.

D'in asta cauza poporulu l'a si iubitu multu!

D'in urmatóriele síre se va vedé, cà de Bujoru nici chiar fetele nu fugiau:

Ici in vale, cóle 'n vale,
Suna-unu glasu doiosu cu jale,
Glasu frumosu de féta mare,
Bujoru prinde-o sarutare!
Ici in vale, la perú,
Dóue fete spéla grâu,
Bujoru le tiene de brâu.
Ici in vale, la fantana,
Dóue fete spéla lana,
Bujoru le stringe de mana.
Ici in valea lui Terinte,
Dóue fete culegu linte,
Bujoru le scóte d'in minte!

De cumuva manile lui Bujoru erau petate cu sange nevinovatu, de siguru fetele aru fi fugitu de elu cu gróza, si nu-lu iubiau.

In urma inse fú prinsu si Bujoru si dusu inaintea divanului. Acolo 'lu-intrebara, cà omoritu-a elu multi crestini?

Ér Bujoru cruce si-facea,
Si cu dreptulu respunde:
— Mortu de omu eu n'am facutu,
Dar ciocoi multi am batutu!
— Stefane, Bujorule,
Unde ti-sunt averile,
Cà se-ti scapi tu dílele?
— Le-am ascunsu pe la copaci,
De-ajutoriu la cei saraci,
Se-si cumpere boi si vaci!

Va se díca, Bujoru si-potea mantuí viéti'a, de cumva descoperiá unde si-a ascunsu averile; elu inse preferí a morí, cá astufeliu se póta da „ajutoriu la cei saraci,“ cá aceia „se-si cumpere boi si vaci!“

Unu omu, care prefera mórtea in locu de a devení tradatoriu; unu individu, care se sacrifica pentru interesele poporului, este elu óre unu hotiu?

Si poporulu, celu-ce iubescce pe aceia, carii au luptatu, suferitu, si moritu cu abnegatiune pentru densulu, este elu óre demnu de insulta!

A, taceti gure calumniatórie, cà-ci oper'a vóstra e — infama!

Dar tempulu a inaintatu. . . . Mi-ceru scusele pentru cà am abusatu atátu de multu de paciénti'a dvóstre. . . . Numai càteva cuvente, si voiú terminá.

Se resumamu cestiunea!

Scopulu acestei modeste lecture a fostu a resfrange cu poesi'a poporala in mana, acea acusatíune a unoru literati straini, cà poporulu nostru adóra in cantecele sale pe nisce hoti; si cà eroii lui sunt nisce ucigasi miserabili. . . .

E bine, am avutu onórea d'a analisá mai multe cantece haiducesci, si prin ast'a credu a fi dovedítu de ajunsu si claru, cà acea acusatíune n'are nici unu temeiu.

Am reprodu su numai càteva d'in cantecele nóstre haiducesci, cà-ci cadrulu angustu alu acestei lecture nu mi-a permisú a citá si mai multe.

Provocu inse pe toti contrarii nostri, se scruteze

poesi'a noastră poporală, și de voru gasi într'ensă nu-mai unu singuru sîru, care ar glorifică hoti'a, talhari'a, cu unu cuventu immoralitatea, eu me voiu re-trage cu rusîne.

Inse nu voru gasi. . . .

D'in contra voru dá de multe, nenumerate can-tece poporale romane, cari voru denuntia chiaru con-trariulu, cari condamna și despretiuescu tocmai pe aceia, a carora prea-marire li se atribue.

Dar mai antaiu se cere, cá fiacare se scia ade-verat'a definițiune a cuventelor „hotiu și talharius,” — cá nu cumva d'in ignorantia se dea aceste nu-miri chiar adeveratiloru luptatori ai libertatii.

Casulu d'in urma ni s'a intemplat de multe ori. Au nu vedemu, cá ignorantia insocita cu nerusinare a calificatu de „hotiu” și pe acelu martiru alu no-stru, carele la 1784 a cantatu:

Haidati fetiori dupa mine,
Se ve 'nvetiu a traf bine!

Audiendu de aceste, nu potemu se respundemu altu-ceva, decâtu se esclamu:

. . . . . Asia a fostu totu-de-un'a,
Cá de celu gonitu se léga clevetirea și minciun'a,
Precumu muschiulu se latiesce pe copaciu, pe care-lu tai,
Si nu-lu lasa pan' ce vermii nu-lu prefacu in putregaiu.
Saraculu tieranu, ce-si perde vitisiórele séu plugulu,
Robulu osenditu, ce fuge, blastemandu biciulu si jugulu,
Toti cei slabi, isbiti de sórte, de nepasti incungiurati,
Afla 'n codru mangaiere si ni dau nume de frati! . . .
Candu privesci tóta Moldova, parasita 'n jafu si sila,
Pe cei buni in nepotintia, pe cei rei fara de mila;
Veneticulu si paganulu, celu de nému si celu bogatu,
Numai ei avendu dreptate si la voda si la svatu,
Caciuliti de tóta lumea, fara grige de nimica,
O! atunci ti-pare bine, candu de-odata se ridică
Spaim'a de haiduci in tíera, nascuti din alu tierii chinu,
Precumu o dorere cruda nasce 'n pieptu câte-unu suspinu!*)

Iosifu Vulcanu.

JUDANII SI STATULU GERMANU.

(Continuare).

II.

Acelu judanu care ar poté strabate peste solidele, si asi dice chiaru neinvinselu fortificari ce'i stau inainte, pentru a ajunge la general'a iubire de dreptate, de omenire și de adeveru, ar fi unu erou și unu santu. Nu sciu se fia existatu candu-va, séu cá ar exista vre-unulu cá acesta. Voiu crede, de'lu voiu vedea. Numai se nu'mi vendia o frumósa aparentia in loculu realitatiei! Judanii potu se nu créda in Christu, potu se nu créda in nici unu Ddieu, numai se nu créda in duoe diferite legi morali și intr'unu Ddieu dusi-manu omenirei.

Déca statului e téma de consecentiile periculóse ale unoru doctrine, elu este in dreptu a esclude dela facultatea de a deveni cetatieni, pe toti adeptii vederati ai unoru asemenea doctrine.

Statulu trebuie se céra dela toti cei ce dorescu a intra in comunitatea si ecersarea drepturilor cetatienesci, asigurarea cá au parasitu acele doctrine contrarie statului, si o solemna primire a nouelor in-dicatorii.

Pre toti acei ce nu voiescu a da acésta asigurare statulu trebuie se-i escluda dela comunitatea și dela ecersarea drepturilor cetatienesci.

Fichte. Despre revolutiunea francesa.

Apoi si d'in punctulu de vedere ethicu, este ve-derata necompatibilitatea judaniloru cu unu statu ger-manu, chiaru de aru isbuti ei se opuna acestei necom-patibilitati preceptele religiunei loru.

Religiunea crestina in Germani'a este religiunea statului și tóte institutiunile civile sunt colorate și pe-trunse de moral'a crestina.

Crestinismulu — in intielesulu și desvoltarea ger-mana — este aici fundamentulu ethicu alu societatiei civile. Póte cá acesta, consideratu d'in unu punctu de vedere mai inaltu, s'ar para unu lucru defectuosu, dar d'in norocire defectulu e neinsemnatu, cá-ci ethic'a crestina corespunde conditiuniloru de fericire generale ale omenirei, nesocotindu mithele. — Judanii inse sunt ostili crestinismului, adeca chiaru moralei cre-stine. —

Pe candu judaismulu se baséza pe unu pactu sociale ereditariu numai intr'o natiune, pactu inchieiatu cu Iehova cá cu capulu casei lui Israilu in profitulu statului jidovescu și dirigeatu dusmanesce contra in-tregei celeilalte omeniri; crestinismulu d'in contra, este religiunea egalitatii generale și a iubirei de ome-nire, o religiune universale.

Christu vede in fiacare omu pe unu frate alu seu, pe candu judanulu vede unu inemicu in totu omulu ce nu este jidovu.

Fiindu-cá poporulu jidovu se crede poporu alesu alu lui Ddieu, elu pretinde la dominarea și subju-garea celoru-lalte.

Isacu dandu binecuventarea fiului seu Iacobu, ilu felicitéza astufeliu: (I. Moise 27 și 29).

„Se-ti servéscă tie némurile, și se se incline tie domnii, și se fii domnu fratiloru tei, și se voru in-china tie fetiorii mumei tale. Blastematu se fia celu ce te va blastema, și binecuventatu se fia celu ce te va binecuenta.“

Sclavi'a este dara o presupunere naturale pentru statulu jidovescu. Si pentrucá Iehova și Moise sunt parte barbatésca, femeia se vede lipsita de tóte dre-pturile. Ea este o proprietate a barbatului și lipsita cu totul de vointia; poligami'a se intielege dela sine. Iehova favorandu pe judani in daun'a lumii celei-lalte, se desbraca de dreptatea divina și astfeliu, com-promisu, nu mai poté cuteza se pretenda sentimente morali dela poporulu seu. Elu se vede dara silitu, cá prin promisiuni de folóse și prin amenintari de pedepse, se contiena pe judani in supunere stricta și fara critica. Astfeliu Iehova se reprezenta cá unu Ddieu alu resbunarei, care pedepsesce peccatele parin-tiloru in fii pana la a trei'a și a patr'a generatiune.

O espunere de asemenea ademeniri profane și grozave amenintari, se afla la Moise 28.

Iehova nu mai poté se pretinda judaniloru, cá ei se respecte principiile moralei comune, candu elu

*) „Rosvanu și Vidra“ de B. P. Hajdeu, edit. III. p. 54.

insusi le-a derimatu, ci se gasesce nevoitu a li prescrie dispositiuni practice hotarite.

Prin aceste ei priimira o mesura, cu care se cumpanésca si se judece faptele loru, nu dupa partea loru morale, nu dupa valórea loru interna, ci numai dupa succesulu esternu si dupa conformitatea loru cu liter'a legei. — Acésta este moral'a judaica.

Crestinismulu opune moralei separatiste a judaniloru, moral'a generale umana, si candu d'in intem- plare vreunu jidovu se supune acestei morale, elu face acésta, prin contraventiune cu moral'a sa pro- pria, violandu ascultarea legei lui, si pentrucà intr'en- sulu omulu nu este de totu nimicitu prin judanu.

Crestinismulu tinde a redica pe omu pana la Ddieu, pe candu judaismulu pogóra pe Ddieu in josu pana la sine.

Crestinismulu se silesce a da viétia principiiloru morali prin formele religióse; judaismulu d'in contra, se servesce de aceste forme, spre a poté incungiura principiile morali.

Iehova este unu Ddieu alu partinirei si alu ne- dreptatiei. Ddieulu crestiniloru este unu Ddieu de iubire si de gratia, unu Ddieu parente, care imbra- tiosiéza de o potriava pe toti.

Scopurile crestinismului nu tindu la folóse externe si la succese materiali, ci spirituali; imperati'a lui nu este d'in lumea acésta. Elu n'are de scopu de a face pe omu avutu, ci de a'lu face mai bunu; elu nu se restringe la materi'a cuventului, ci privesce la ânima; elu nu promite imbelsugare, ci multiamiri morali; rezultatulu seu nu este arrogantia, ci demnitatea.

Impacarea acestoru contraste este cu neputintia.

Déca jidanulu ar voi se recunósca doctrin'a cre- stina in privirea egalitatiei intre ómeni, fundamentulu judaismului s'ar surpa, pe candu crestinismulu nu 'i-ar poté da in schimbu o indemnizare corespundie- torie cu dorintiele lui pentru o asia concesiuine.

Promisiunile jidovismului se raporta nu la feri- cirea crestina a consciintiei impacate, nici la cerulu promisus sermanului suferindu. Jidanului 'i este pro- misa viétia buna lumésca prin ecsplótarea si subju- garea celoru de altu nému, cu singura conditiune a ascultarei si a supunerei orbe.

Jidoviloru li se prescrie de a nu considera pe ceilalti ómeni cá pe semenii loru, li se ordona se bata pe filisteni; cá-ci Iehova voiesce se nedrepta- tiésca pe acestia, pentrucá cu averea si proprietatiele loru se póta implíni fagaduinti'a data judaniloru.

De unde resulta, cá aici nu este cestiunea nu- mai de diferentia in formele religióse, si cá judanii nici odata nu se voru hotari de a parasi esclusivis- mulu loru. Urmandu legiloru loru si individualismu- lui loru internu, ei au pazitu cu taría si in tóta stri- cteti'a, in curgere de mii de ani, separatiunea loru de tóte celelalte popóra, si acolo unde astadi statele crestine, urmandu principiului tolerantiei, au desfi- ntiatu d'in parte-le barierele pentru judanii; aceste me- suri n'au provenitu d'in aceea, cá judanii si-ar fi mo-

dificatu cugetarile loru, lucru ce este cu nepotintia, ci d'in unu liberalismu reu intielesu alu aceloru state.

Judanii persista cu taría in opozitiunea loru: si astadi ciuntéza (mutiléza) pre copiii loru, spre a le intipari prescriulu simbolu esternu alu separatiunei. Ei nu s'au potutu indupleca nici macaru a schimba sabatululu loru in duminéca, dupa cumu face ceealalta lume, cu tóte cà deosebirea acésta nu e nicaiurea prescisa in religiunea loru, si cà s'ar fi potutu des- fiintia fara nici unu conflictu dogmaticu, dupa cumu ca a fostu introdusa arbitrariu; si, de si li este cu neputintia o essistintia onorabile, trebuindu se respecte pe langa dió'a sabatului, si duminéc'a statului cre- stinu, — si remanendule atunci numai cinci díle de lucru pe septemana.

Multe d'in serbatorile jidovesci nu sunt religióse, ci serbatori nationali istorice ale acestui poporu. — Astfeliu serbatórea pasciloru este serbarea fugirei loru d'in Egiptu, si azim'a cea nedospita si nefrementata pe care o mananca in prasnicultu acesta — Matienu — este o amintire, cà atunci nu mai avea tempulu necesariu se dospésca si se cóca panea.

Serbatórea cusceloru este serbatóre agricola si totu-deodata o amintire a locuintieloru loru d'in Egiptu.

Serbatórea numita Purimu, este serbarea resbu- narei asupra poporului care 'i-a primitu; resbunare indreptata nu numai asupra adeveratiloru loru per- secutori, ci si asupra celoru ce li s'au parutu cà pa- stréza in contra loru o cugetare ne-amica.

„Si au ucisu judovii cu sabi'a pe vrajmasii loru si sugrumara si ucisera pe toti cei ce erau vrajmasii loru, dupa cumu au voitu.“ Esther 9, 5.

Cuventulu jidovu nu este numele unei secte re- ligióse, ci alu unei natiuni, care are legile si institu- tiile sale, moralurile sale deosebite, pe care le-a ur- matu si le urméza de mii de ani in midiulóculu al- toru popóra; tendenti'a loru este nu de a se asimila cu popórale, ci de a se pastra cá poporu deosebitu.

Vediuramu cu càta taría acésta tendentia s'a ma- nifestatu in tóta jidovimea d'in Europ'a, candu Napo- leonu I. convocà la Paris unu sinedrium, voidu prin acésta restaurare a vechei curti judeciare suprema a Ierusalimului, se inriureze asupra judaniloru impra- stietu in tóte tierile, cu scopu de a'i intrebuintia cá instrumente ale politicei sale. D'in nici o tíera ju- danii n'au protestatu, n'au declaratú cá se afla unde- va contrupati cu poporulu, in sinulu caruia se aflau locuindu; d'in contra toti de pretutindene au salutatu cu bucuria acésta noua era a judaismului. Si Pha- raonu díse 2. Moise 1, 10:

„Si candu se va intempla resbelu, ei aru poté se se insotiésca cu vrajmasii nostri.“

Asia dara jidovii nu se contopescu in unitatea nationale, nu se asimiléza cu poporulu germanu, ci se punu in fatia cu densulu si in decontra lui.

De aceea firesce si germanii au trebuitu se-i tra- teze cá pe straini.

Pana in tempii cei mai d'in urma, jidanii s'au

aflatu candu tolerati, candu isgoniti, une-ori desfiintati si ér tolerati, totu-deauna subt nisce conditiuni restrictive de jidani ocrotiti, si nu potura se castige unu altu dreptu, decátu acela ce li se cuvenea cá straini, in situatiunea particularia ce si-o faceau ei insusi prin tendenti'a loru de a se pastra cá individualitate nationale deosebita.

In asemenea situatiune ei nu poteau avé de càtu dreptulu ce resulta d'in insusi punctulu loru de purcedere: adeca dreptulu strainiloru, cari in orice statu civilisatu se acórda, in càtu privesce protectiunea vietiei si averei, toturoru celoru ce se afla in statu; inse de aici nu urméza cà statulu pentru acésta se fia obligatu a'i confunda cu poporulu seu, séu a'i face partasi la administratiunea sa.

Impregiurarea cà si judanii sunt supusi serviciului militariu, nu li constitue unu dreptu, pe bazele caruia se'si razime aspiratiunile loru la functiunile statului.

Servitiulu militariu este o datori'a, ér nu unu dreptu; elu este óre-cumu o contra-prestatiune pentru ocrotirea ce dà statulu in asiguranti'a averei si a persónei. Servitiulu militariu pórtá caracterulu unui impositu. Etc. etc.*)

Despre casatoria.

(Unu fragmentu.)

Motto: Sterpitiunea ingrozitóre a familiei saté-
nului romanu se ne preocupe. „Informa-
tiunile“ d'in Iasi Nr. 161 a. c.

Acei romani carii agitéza in contra casatoriei, sciu ei óre ce facu? Se pare cà densii n'au de locu idea despre funestele consecentie ale agitatiei loru. Se le descriemu noi fapt'a loru? Nu, ci numai càtu ii vomu reflecta la câteva effecte ale propagandei loru.

Contrarii casatoriei deschidu, póte fàra cá se voiésca ei, cale larga càtra acea corruptiune spurcata, care de candu lumea, a subminatu si resturnatu staturi, a esterminat popóra si natiuni intregi, si a degradatu pe omu la conditiunea maimutiiloru.

Contrarii casatoriei lucra pe man'a despotismului militarescu si calugarescu, si conclucra pentrucá jugulu tiraniei in locu de a se usiora, totu mai greu se calce pe cerbicea popóraloru.

Inemicii casatoriei lucra totu-unadata, pentrucá d'in unu poporu onestu, se se aléga unu poporu de bastardi si de bastarde.

Inemicii casatoriei sunt, éراسi póte cà fàra cá se scia si se voiésca ei, inemici pe fatia ai natiunei romanesci, ai vietiei si ai venitoriului ei. Numerulu poporului romanescu in decursulu seculiloru s'a mic-

*) Éca cumu insii barbati cei mai de frunte ai prea numerósei si potentei natiuni nemtiesci se temu de poporulu jidovescu. In adevéru, un'a aparitiune estraordinaria acésta in secululu nostru acesta numitu alu lumineloru! Dorimu inse cá fiecare se citésca acésta carticea intréga, pentrucá se petrunda deplinu in natur'a cestiunei. Red. Trans.

sioratu fórte, prin tirani'a, prin guere barbare, prin renegati cu miile, prin pestilentia, fómete, sisteme militare, nescientia si brutalitate, traiu reu si alte desastre. Celu care voiesce conservarea individualitateri natiunale romanesci, trebue se voiésca si se concluce pentru inmultirea pàna la induoitu a numerului de astadi alu romaniloru. Acésta nu se póte face prin inrolare de càte si mai càte adunaturi heterogene, ci prin casatorii omogene, dese si regulate. Cumu póte cineva crede, cà unu numeru de optu-noue milióne romani curati se va mai potea sustiené, fia macaru si numai duoe sute de ani, in midiuloculu a duoe oceane cumplite (germanu si slavu) in numeru totale de 100 milióne, déca numerulu romaniloru curati nu va cresce celu mai puçinu la duoedieci de milióne?

Stefanu Széchenyi a dísu: „Se facemu magiari si d'in petrii.“ Si éراسi: „Asiu pardona si pe patricidu, sub conditiune cá se adaoge la multiplicarea rassei magiare.“ — Celu mai siguru midiulocu de a inmultí rass'a, este casatori'a.

Inemicii casatoriei plenescu in fatia traditiunile, atátu cele nationali, càtu si pe cele religióse. Cantati in classicii anticei republice romane, si veti afla mii de probe despre inalt'a onóre, in care era tienuta casatori'a la romani in tempurile, in care corruptiunea asiatica inca nu apucase a gangrená corpulu natiunale. Candu vorbiti de casatoria, nu cautati spré regiunile cele inalte, inputîte de corrupte, ci respectati instinctulu si simtiulu celu sanetosu alu poporului inca neinveninatu de aerulu pestilentiale alu curtiloru si alu cetatiloru, care se potu asemena prea bine cu Ninive si cu Babiloni'a.

Inemicii casatoriei isi escusa poltroneri'a loru dicèndu, cà institutiunea casatoriei cá atare, a degeneratu. Dara déca vreuna institutiune decade, cine óre este obligatu a o correge, a o restaure si a o reasiedia in demnitatea ei? Ce mai pretestu miserabile, imprumutatu dela communistii d'in Franci'a si dela mormonii d'in Americ'a!

Totu asia pretestu de nimicu este si saraci'a in gur'a si in condeiulu unoru ómeni daruiti dela natura cu duoe bratia sanetóse si cu capulu intregu, pusu bine intre umeri. Ve mirati cà jidovii coplesiescu tierile romanesci, si amerintia cu esterminare pe elementulu romanescu. Dara jidovii nu ne coplesiescu numai prin invasiune, ci si prin una propagatiune spaimantatória. La jidovi sunt obligati a se insura toti urdurosii. Ferésca Ddieu cá se recomendamu pentru noi insine asia ceva, ci d'in contra, se tienemu pe generatiunea juna sub privighiere stricta in acestu punctu; dar apoi candu 'ia venitú tempulu, atunci tóta junimea cea sanetósa trupesce si sufletesce se fia obligata a se casatori, éra acea obligatiune se incepa cu etatea de ani duoedieci si patru, si inca asia, cá pàna la etatea celu multu de ani treidieci neci unulu se nu remana neinsuratu. Sub aceste conditiuni se va implini si ceea ce dice Tacitus „sera juvenum venus, eoque inexhausta voluptas,“ si vomu fi aparati de „progenies vitiosior“ a lui Horatius.

Candu reflectamu la etern'a lege a lui Ddieu si a naturei care tiene: cresceti si ve inmultiti; candu sustienemu inmultirea regulata a casatoriiloru de conditiune absoluta pentru perpetuarea individualitateri nóstre nationale, — seimu se respectamu in corpulu nostru nationale si unele exceptiuni, la care s'ar potea aplica cunoscutulu „rari nantes in gurgite vasto.“ Sunt adeca si ómeni cu defecte organice, si persóne ce suferé de una antipathia, séu mai bine, frica ticalósa de cela-laltu sexu. Persóne de acelea se remana in celibatu. Voru fi si ómeni de aceia, carii devotati cu totulu causei sacre a omenimei in genere, séu a natiunei in specie, in calitate de apostoli in tieri straine, séu cá sapienti de una eruditiune estraordinaria, nu voiescu se fia distrasi prin neci unu feliu de alte ocupatiuni. Respectu acelor exemplaria rare de ómeni, pentrucá fatigele si productele activitateri loru ajungu

cu sacrificiul și devotamentul aceluor părenți, cari luptă câte unu semi-secolu, pentrucă se castige acoperementu, nutrementu și vestimente, se dea educatiune și institutiune salutară la câte pătru, cinci, până la duoispredece prunci, colaborandu în acestu modu la înmulțirea și consolidarea națiunii.

Nr. 316—1870.

Protocolu ședinței lunare a comit. asoc. trans.

ținute în 8. Noembrie c. n. 1870 sub presiuniu Ilust. sale dn. vicepres. Iacobu Bolog'a, fiindu de facia dd. membrii II. sa dn. cons. gub. Pav. Dunc'a, II. sa dn. cons. fin. P. Manu, Rev. dn. protop. I. Hannia, dn. secret. II. I. V. Russu, dn. ases. cons. Zach. Boiu, dn. cassariu alu asoc. Const. Stezariu, dn. propriet. Vis. Romanu, dn. ofic. pens. Vas. Ardeleanu, dn. prof. și bibliot. asoc. I. Maximu și dn. cancel. magistr. I. Cretiu.

§ 165. Dn. cassariu alu asoc. raportéza despre perceptele și erogatele asoc. dela ședința comitetului d'în 13. Oct. a. c. până la ședința presente, d'în care raportu se vede, cumu-că sum'a percepteloru pre restempulu numitu, face 756 fr. 42 cr. v. a., ér a erogateloru face 493 fr. 32 cr. (Nr. prot. ag. 315).

Spre scientia.

§ 166. În legatura cu raportulu cassei se mai raportéza despre banii intrati la asoc. dela ședința trecută că tacse de membrii ord., cari facu sum'a de 45 fr. (Nr. prot. ag. 298, 302 și 306).

Spre scientia.

§ 167. Totu în legatura cu raportulu cassei de sub § 165, se presentéza charth'a II. sale dn. cons. gub. Elia Macelariu ddo. ¹⁹/₃₁ Oct. a. c., prin care numitul domnu raportéza, cumu-că conformu insarcinării primite dela comitetu, sub datulu 31. Augustu a. c. Nr. 251 a încassatu sum'a de 1400 lei noi, aplacitati de camer'a Romaniei în favórea asoc., d'în cari subtragându-se 33 lei noi că spese de încassare, se administréza la cass'a asoc. sum'a de 68 ¹/₄ Napoleoni și 8 bucati dieceri, respective 1367 lei noi (Nr. prot. ag. 310).

Se íea spre scientia cu multiamita.

§ 168. Dn. cassariu presentéza unu contu despre schimbarea a loru 68 ¹/₄ Napoleoni (vedi § 165) în bancnote a câte 9 fr. 70 cr. v. a. unu Napoleonu, care facu în bancnote sum'a de 662 fr. (Nr. protoc. ag. 311).

Spre scientia.

§ 169. Se presentéza conspectulu despre interesele obvenitórie cu 1. Noembrie a. c. dupa couponii obligatiuniloru urbariali banatiane, bucovinene și de loteria, care facu la olalta sum'a de 48 fr. 60 cr. v. a. (Nr. prot. ag. 312).

Spre scientia.

§ 170. Dn. secretariu judecatorescu Mich. Dobo prin charth'a sa d'în 19. Oct. a. c. aduce la cunoscientia, cumu-că debitoriulu Ilisie Lazaroiu d'în Orasti'a de susu (satu în comitatulu Uniadórei), s'a învoitu a plati în 1. Ian. 1871 dator'a de 100 fr. v. a. cedata în favórea asoc. de dn. Sam. Popoviciu, parochu în Beriu, și că asupra acestei învoiri, s'a si luat protocolu la judecatori'a respectiva (a se con-

feri prot. șed. comit. d'în 23. Sept. 1870 § 142, și Nr. prot. ag. 303).

Se íea spre placuta scientia cu acea, că dn. plenipotentiatu alu asoc. Mich. Dobo, se se róge a îngrigi, că susu-numitul debitoriu pre terminulu defiptu se respundia acuratu dator'a.

§ 171. Inclitul magistratu cetatienescu și districtuale d'în Brasiovu, prin scrisóri'a sa d'în 14. Oct. a. c. Nr. 9785, poftesce pre comitetulu asoc., că în urm'a unei ordinatiuni a minist. de justitia ddo. 28. Sept. a. c. Nr. Pr. 172, cumu și conformu §-lú 3 d'în ordinatiunea de presa d'în 1852, se dispuna a se trimite câte 1 ecsemplariu d'în Transilvani'a (fóia asoc.) directorat. reg. fiscalu d'în Muresiu-Osiorheiu.

Totu cu acea ocașiune se face cunoscutu, că respectiv'a redactiune înca tu avisata despre acést'a de adreptulu (Nr. prot. ag. 304).

Se íea spre scientia și totu-odata se decide, că redact. Transilvaniei se se încunoscientieze despre acést'a, spre a se conformá amentitei dispositiuni.

§ 172. Se presentéza documentele de înmatriculare a stipendiatiloru asoc. Ioanu Marcusiu, ascultatoriu de filosofia în an. III-lea la universitatea d'în Pest'a și a lui Petru Emiliu Prodanu, ascultatoriu de filosofia, totu în an. III. la univers. d'în Vien'a (Nr. prot. ag. 305 și 314).

Spre scientia cu acea, că se se asemneze la cass'a asoc. esolvirea stipendialoru degiá conferite si pe an. scol. 187 ⁰/₁ înca în ședința comitetului d'în 31. Augustu a. c. § 126.

§ 173. Directiunea gimnasiale d'în Naseudu în urm'a recercării comitet. d'în 14. Oct. a. c. Nr. 299, prin charth'a sa d'în 26. Oct. a. c. Nr. 426 arata, cumu-că tenerulu Ioanu Ciocanu, se bucura de unu ajutoriu an. de 30 fr. v. a. d'în fundulu granitierescu, pre candu celalaltu concurente la unu stipendiu de ale asoc. anume Augustinu Moldovanu, n'are nici unu ajutoriu d'în nici o parte, și totu-odata 'si da parerea, că stipendiulu cestionatu de 50 fr. v. a. se se conferesca celui d'în urma concurente.

În fine numit'a directiune si-esprima multiamit'a sa pentru special'a considerare, aratata către Ioanu Ciocanu, că fiu alu districtului Naseudu, cumu și catra celalalti concurenti dela gimnasiulu Naseudeanu si anume catra Augustinu Moldovanu.

Conclusu. Conformu conclusului adusu în ședința comitet. d'în 14. Oct. a. c. § 158 se asemnéza la cass'a asoc., esolvirea cestionatului stipendiu, concurentelui August. Moldovanu, totu în sensulu acesta suntu de a se resolví si concursale resp.

§ 174. Presidiulu pune la ordinea d'ilei, continuarea raportului asupra aceluor concluse ale adun. gen. dela Naseudu, înca nesuperate, cu acaroru esecutare e insarcinatu comitetulu (a se vede prot. ședințeloru comitetului d'în 31. Aug. și 6. Sept. a. c.)

În urmarea acesteia secret. II. aratandu, că si-a facutu unu estrasu despre tóte conclusale adun. gen., înca nepertractate, că continuare, cetesce conclusulu

adun. gen. de sub p. XVII. pos. 2 relativu la modalitatea elaborarei unei carti agronomice (vedi prot. adun. gen. publicatu in Transilvani'a Nr. 20).

Se decide, cá conformu conclusului amintitu alu adun. gen. pentru elaborarea cestiunatei carti agronomice, dupa modalitatea indigitata de aceeași adun. gener. se se publice concursu cu terminulu până in 1. Maiu 1872 pre langa premiu de 500 fr. v. a.

§ 175. Se referéza asupra conclusaloru adun. gen. totu de sub p. XVII. pos. 3 lit. a) relativu la elaborarea unui albumu, in carele se se insemne biografiile barbatiloru celoru mai distincti si mai meritati; lit. b) relativu la introducerea unui registru de barbati distincti (o forma de carte de auru); lit. c) relativu la castigarea dateloru necesarie despre starea poporului munteanu (vedi Transilvani'a Nr. 20).

La propunerea referentelui secret. II., se decide, cá conclusale adun. gener. lit. a), b) si c), se se ia spre scientia si in tocma urmare, inse cu aceea observare, cá dupace prin conclusulu de sub lit. a) realisarea colectiuniloru biografice a barbatiloru mai distincti si mai meritati, se face dependente dela tempu, insarcinanduse comit. asi procura datele recerute d'in tempu in tempu, si intru unu modu, ce i se va para mai corespundietoriu, acést'a cestiune, considerandu importantia ei, se se reasume d'in partea comitetului d'in tempu in tempu, dupa impregiurari, cá astufeliu se se satisfaca, pre câtu va fi cu potintia, amentitului conclusu alu adun. gen., ér conclusale de sub b) si c) degiá in parte si efectuite, si anume celu de sub b) se se impartasiésca cu subcomitetele despartimenteloru cerc. ale asoc. prin cercularia in modu oficiosu; ér celu de sub c), fiendu degiá impartasitu cu subcomitetulu despartimentului cercuale alu muntiloru apuseni, sub datulu 12. Maiu a. c.; facünduse provocare la aceeași impartasire, se se reintregésca prin adaugerea facuta de adunarea gener., conformu careia respectivulu subcomitetu, e de a se pofit spre a-si da parerea sa in privinti'a modalitatiei de a se poté sucurge starei misere a munteniloru.

§ 176. Se referéza asupra conclusului adunarei gener. p. XVII. pos. 4 relativu la opulu intitulatu „Viti'a cultivata“ de I. Chitu (vedi Transilvani'a Nr. 20).

Se decide, cá cestionatulu opu, conformu conclusului amentitu, se se predea spre asemenare dloru Ioane Axentie Severu, proprietariu in Cricau, si Gregoriu Mezei, inspectoriu dominalu totu acolo, cá unoru barbati, carii se ocupa cu cultur'a viiloru si altufeliu suntu practici in asta specialitate, ruganduse totuodata, cá avendu in vedere, indrumarile date d'in partea adun. gen., se binevoiésca a sierbi acestui comitetu cu opiniune detaiata, cu privire atátu la cuprinsulu materialu, câtu si celu stilisticu alu numitului opu.

§ 177. Se referéza asupra altui conclusu alu ad. gen. totu de sub p. XVII. p. 7 relativu la cumpararea

unui bunu corespundietoriu d'in midiulócele asociat. (Transilvani'a Nr. 20).

Se decide: a se luá spre scientia si conformare cu aceea, cá d'in punctulu de vedere alu realisarei mai nimerite a scopului intentionatu, se se céra si concursulu binevoitoriu alu respectiveloru subcomitete ale despart. cerc. alu asoc.

§ 178. Se impartasiesce conclusulu adun. gen. totu de sub p. XVII. pos. 8 relativu la escrierea unui premiu de 50 galbeni pentru elaborarea celei mai bune carti de igienia poporaria (Trans. Nr. 20).

Se decide, cá spre scopulu amentitu avendu in vedere indigitarile date de adun. gen., se se publice concursu cu terminulu până la adun. gen. d'in 1872, pre langa conditiunile usitate la concursu de atare natura.

§ 179. Se referéza asupra conclusului adunar. gen. de sub p. XVIII. relativu la disertatiunea dlui capitanu pens. I. Mihailasiu, intitulata: „Liniamente paralelistice ale dialectului limbei romane orientali, fatia cu dialectele limbeloru rom. occidentali“ (Trans. Nr. 20).

La propunerea presidiului se decide, cá respect. disertatiune, se se predea spre opinare unui comitetu de trei membrii, alesi d'in senulu comitetului, in persónele domniloru Zach. Boiu, Vis. Romanu si Ioanu Maximu.

§ 180. Se referéza asupra conclusului adunar. gen. de sub p. XX. relativu la schimbarea §. 7 alin. 2 d'in statutele asoc., in puterea caruia, corporatiunile morali, cumu: comunele etc. suntu eschise dela dreptulu votisarei in adun. gen. ale asoc. (vedi Transilvani'a Nr. 21).

Se ia spre scientia cu acea, cá comitetulu si-va tiené de datoria a face la viitóri'a adun. gen., propunerea pentru modificarea respectivului § in sensulu acela, cá si corporatiunile morali se póta participá cu votu, la afacerile adun. gen. ale asoc.

§ 181. In fine se mai referéza asupra conclusului adun. gen. totu de sub p. XX., prin carele comitetulu se insarcinéza, prin estrasu protocolariu a aduce la cunoscientia dlui protop. I. Hanni'a multiamita espresa d'in partea adun. gener. dela Naseudu pentru zelulu, energi'a si devotamentulu desvoltatu in conducerea afaceriloru asoc., in decursu de 3 ani cá vicepresiedinte.

Se ia spre scientia si urmare intre manifestatiuni de „se traiésca.“

§ 182. Cu aceste fininduse agendele acestei siedintie, verificarea protocolului resp. se incredintiéza domniloru membrii Pav. Dunc'a, Petru Manu si I. Hanni'a.

Sibiiu datulu cá mai susu.

Iacobu Bolog'a,
vicepresied.

I. V. Rusu,
secret. II.

S'a cetitu si verificatu in 10. Noembre 1870.

P. Dunca. Manu. I. Hannia.

Nr. cuventu	I n t r a t e	fr.	cr.
1	La adunarea generale a IX. ținută în Sîmcut'a mare în 10. și 11. Aug. 1869 au rămasu în restu		
	Pe anulu curente 18⁶⁹/₇₀ au intratu:		
	a) La susu numit'a adunare gen.		
2	Tacse dela membrii fundatori și ordinari pro 186 ⁹ / ₉ și restantii		
3	„ „ „ ordinari anticipative pe anulu curente		
	b) De atunci încóce.		
4	Tacse dela membrii fundatori și ordinari pe anulu curente 18 ⁶⁹ / ₇₀		
5	„ „ restante d'în anii trecuti dela membrii ordinari		
6	Ajutórie dela membrii despartimentelor cercuale		
7	Interese după obligatiunile de statu publice (specificate mai în josu)		
8	„ „ actiile banței generale de asiguratiune reciproca „Transilvani'a“ și ale drumului feratu transilvaneanu		
9	Obligatiunea privata a dlui Rudolfu Petricu s'a rescumparatu în bani gata		
10	Pentru diplome		
11	Secretariulu II. administréza restulu crutiatu d'în spésele cancelariei, preliminaru pro 186 ⁹ / ₉		
12	„ „ rebonifica una chieftuieía facuta în contulu speselor cancelariei		
13	Anticipatiunea data sub art. I. 228 d'în an. trecut pentru acoperirea speselor de drumu a oficialiloru la Sîmcut'a mare se reprimesce (vedi Nr. cur. 33)		
14	Pentru aurulu și argintulu schimbatu în bancnote		
15	În cass'a de pestrare d'în Sibiiu s'au elocatu		
16	Colecte au intratu		
17	Dela doue baluri arangiate prin directiunea despartimentulu IV. în S. Sabesiu și Orastia în folosulu asociatiunei		
18	Prenumeratiune la fói'a asociat. „Transilvani'a“ până la ultima Decembre 1869		34 40
	„ „ „ si până la acésta adunare generale		579 10
	Din ecsemplariile acestei fói'a și d'în actele adunariloru gen. trecute s'au vendutu		38 —
19	Pentru academi'a romana infintianda s'au depusu		
	Sum'a intrateloru		

E r o g a t e.

20	Secretariulu II. onorariulu anuale		
21	„ „ ajutoriu pentru unu și eventualu doi scriitori		
22	„ „ pentru acoperirea speselor cancelariei		
23	Stipendii pentru ascultatori de filosofia Ioane Marcusiu în Pest'a și Petru Prodanu în Vien'a		300 —
24	„ „ politechnicul Nicolau Gallu în Pest'a		
25	„ „ agronomistulu Stefanu Chirilla în Ungarisch-Altenburg		
26	„ „ gimnasistii Nicolau Calefariu și Vasilie Mihailu în Sibiiu a		50 —
27	„ „ realistulu Nicolau Fogarasin în Sibiiu		
28	Ajutoriu pentru sodalulu acumu maiestru Lazaru Ritivoiu în Sibiiu		
29	„ „ invetiaceii de maiestrii Ioanu Tohati în Bistritia și Iosifu Covrigu în Sibiiu		25 —
30	Premie pentru prasirea celor mai multi altoi lui Ioane Arefta docente în Brasiovu și Ioane Andreiu docente în Sacadate		25 —
31	Remuneratiune secret. I. Georgiu Baritiu pentru redactiunea fói'e asociatiunei		
32	„ „ casierulu asociatiunei		
33	Spese de caletoria pentru oficialii asociatiunei pe an. trecut 186 ⁹ / ₉		
34	Aurulu și argintulu schimbatu în bancnote ad Nr. cur. 14		
35	Banii elocati în cass'a de pestrare d'în Sibiiu ad Nr. cur. 15		
36	Pentru edarea fói'e asociatiunei „Transilvani'a“ până la ultima Decembre 1869		226 40
	si până la acésta adunare generale		589 10
37	Spese extraordinarie (vedi Nr. cur. 12)		
38	Obligatiunea privata schimbata în bani gata ad Nr. cur. 9		
39	Dn. Ioane Germanu a reclamatu d'în prenumeratiunea intrata sub art. I. 88 pentru fói'a asoc. cu 6 fr. cá prea multa platitu		
	Lature		

I N T R A T E

Bancnote		Argintu		A u r u		Cass'a de pa- strare in Sibiu		Banc'a gen. de asecur. reciproca „Transilvani'a“		Obligatiuni de statu		S u m' a		
i n v a l u t a a u s t r i a c a														
fr.	cr.	fr.	cr.	galb.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.
678	45 1/2	—	—	—	—	—	4430	50	600	—	34551	—	40259	95 1/2
895	—	5	—	1	5	—	—	—	—	—	210	—	1115	—
10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—
731	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1880	—	2611	—
455	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—	—	485	—
135	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	135	—
1505	86 1/2	92	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1598	36 1/2
38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38	—
—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—
525	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	525	—
84	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	85	—
41	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41	83
8	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	66
300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—
114	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	114	49
—	—	—	—	—	—	—	1769	50	—	—	—	—	1769	50
187	95	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	187	95
75	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75	50
651	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	651	50
200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—
6637	25	103	50	1	5	—	6200	—	630	—	36641	—	50216	75

E R O G A T E.

400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	—
112	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	112	49
200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—
600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600	—
200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—
330	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	330	—
100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—
50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—
50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—
50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—
50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—
400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	—
100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—
198	84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	198	84
—	—	92	25	1	5	—	—	—	—	—	—	—	97	25
1769	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1769	50
815	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	815	59
138	13	11	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	149	38
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	525	—	525	—
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—
5568	46	103	50	1	5	—	—	—	—	—	525	—	6202	5

Nr. curentu

E r o g a t e

fr. —
cr. —

		Translature
40	Anticipatiune pentru oficialii asoc. spre suportarea speselor de caletoria la tienend'a adunare generale in Naseudu	
41	Fiindu sumele intrate la despart. IV. si VIII. ad art. I. 191 si 197 in recapitulatiunea intratelor de duoe ori socotite, si neprimite in cassa, asia se scotu afara	
		Sum'a intratelor
		Subtragendu erogatele cu
		Remane la adun. gen. a X. in restu

Specificatiunea acestui restu.

a)	Bani gata in bancnote si arama	
b)	In 3 libele de ale cassei de pestrare d'in Sibiuu	
c)	In 21 actii de ale bancei gen. de asecuratiune reciproca „Transilvani'a“	
d)	In 2 obligatiuni de statu metalice	
„ 3	„ „ loteria	
„ 41	„ „ imprumutulu statului (National-Anlehen)	
„ 62	„ „ urbariale transilvane	
„ 8	„ „ „ banatiene	
„ 1	„ „ „ bucovinene	
„ 1	actia de drumulu feratu transilvanu	
		Sum'a cea deasupra

B i l a n t i u.

In anulu trecut au remasu restu . . . . .
 In anulu curente 18⁶⁹/₇₀ au intratu venitu curatu dupa subtragerea sumelor manipulatorie de sub Nr. cur. 34, 35, 38, 39, 41 . . . . .

La olalta cu restulu d'in anulu trecut

Chieltuielele curate au fostu dupa detragerea sumelor esite sub Nrii susu numiti . . . . .

Subtragendu acestea remane restu la adun. gen. a X.

Combinandu restulu d'in anulu trecut cu celu d'in anulu curente, au crescutu fondulu cu . . . . .

Observare. Colectele si ofertele intrate sub Nr. cur. 16 s'au publicatu totu-deauna dupa primirea lor d'inpreuna cu numele p. t. domni colectori, prin acarora laudabila staruintia s'au adunatu acelea sume in fói'a asoc. „Transilvani'a“, in care s'au publicatu si tóte cealalte sume intrate.

Dela despartimentele cercuale degiá organisate, s'au trimisu prin respectivele directiuni la cass'a asociat. urmatoriele sume:

	fr.	cr.	
Dela despartimentulu I. alu Brasiovului	100	—	} In aceste sume se afla si ucele tace ale membrilor ordin.
„ „ II. „ Fagarasiului	36	—	
„ „ IV. „ S. Sebesiului	388	—	
„ „ si pentru 2 baluri tienute in favorea asociatiunei	75	50	
„ „ VIII. alu Belgradului (Alb'a-Iuli'a)	63	47	
„ „ XII. „ Deesiului	51	—	

E R O G A T E

Banenote		Argintu		A u r u			Cass'a de pa- strare in Sibiu	Banc'a gen. de asecur. reciproca „Transilvani'a“	Obligatiuni de statu	S u m' a				
i n v a l u t a a n s t r i a c a														
fr.	cr.	fr.	cr.	galb.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.
5568	46	103	50	1	5	—	—	—	—	—	525	—	6202	5
200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—
28	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	53
6637	25	103	50	1	5	—	6200	—	630	—	36641	—	50216	75
5796	99	103	50	1	5	—	—	—	—	—	525	—	6430	49
840	26	—	—	—	—	—	6200	—	630	—	36116	—	43786	26
840	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	840	26
—	—	—	—	—	—	—	6200	—	—	—	—	—	6200	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	630	—	—	—	630	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	210	—	210	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—	300	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2541	—	2541	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30975	—	30975	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	840	—	840	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1050	—	1050	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	200	—
840	26	—	—	—	—	—	6200	—	630	—	36116	—	43786	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40259	95 ¹ / ₂
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7332	51 ¹ / ₂
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47592	47
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3806	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43786	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3526	30 ¹ / ₂

Sibiu, 4. Augustu 1870.

Constantinu Stezariu,
c. r. capitanu in pensiune si cassariu alu asociatiunei.

I. Popescu,
controloriu alu asociatiunei.

Conformu conclusului adusu in siedinti'a a II. a adunarei generale tienuta in Naseudu in 9. Augustu 1870 p. XVI. se dà prin acèst'a d'in partea presidiului asociatiunei absolutoriu dn. cassariu alu asociatiunei si c. r. capitanu in pens. Coust. Stezariu cu privire la ratiociniulu sèu pe anulu 18⁶⁹/₇₀.

Naseudu in 9, Augustu 1870.

Ladislau Basiliu Popp, presiedinte.

Nr. 316/239—1870.

C O N C U R S U.

Conformu concludului adunarei generale a asoc. dela Naseudu 1870 p. XVII. pos. 2 si in nessesu cu decisiunea comitetului luata in siedinti'a de astadi (§ 174), pentru elaborarea unei carti agronomice, se publica prin acést'a concursu cu terminulu pàna in 1. Maiu 1872.

Condițiunile numitei lucrari suntu:

1) Cu privire la coprensulu cestiuatului opu, se recere cá acelasiu se tracteze despre toti ramii economiei rurali, dupa rezultatele cele mai noue ale scientiei, inse cu privire la recerintiele patriei nóstre, formandu unu volumu de 20—25 cóle tiparite, octavu mare.

2) In tecstu séu la finea opului, séu cumu va affá auctoriulu de bine, se infatisieze prin ilustratiuni, d'entre instrumentele si machinele, ce se tienu de resortulu economiei, celu puçinu cele mai probate in patri'a nóstra, precumu si unele, despre manipulatiuni mai insemnate d'in ramurile economiei.

3) Cestiunatululu opu se tracteze in modu core-spundietoriu si despre industri'a agricola si modulu introducerei ei la poporulu nostru; si in urma

4) Numitululu opu se fia intocmitu pentru instructiunea scolaria si privata.

5) Acelu opu se fia scrisu intr'o limba pre càtu se póte de popularia si corecta, si in specialu, terminii tehnici neevitabili, se fia esplicati, unde se cere, chiaru si prin cercumscrieri, numai cá se póta fi intielesi.

6) Pentru atare opu lucratu dupa condițiunile indigitate p. 1—5 s'a fipsatu unu premiu de 500 fr.

Manuscrisele se ceru se fia scrise curatu legibilu si de mana straina; ér nu cu a auctoriului, si in fruntea acelora, se stea o devisa (motto), éراسi scrisa de mana straina.

Pre langa manuscrise se se alature si o scrisória inchisa in plicu, sigilata fara de initialele auctoriului, si purtandu pre adres'a d'in afara, devis'a manuscrptului resp., éراسi scrisa de mana straina. In laintrulu scrisórei auctoriulu se va numí pre sine.*)

D'in siedinti'a lunaria a comitetului asociatiunei transilvane, tienuta la Sibiiu in 8. Noembre 1870.

Iacobu Bolog'a,
vicepres.

I. V. Rusu,
secret. II.

Nr. 316—1870.

C O N C U R S U.

Conformu concludului adun. gen. dela Naseudu 1870 de sub p. XVII. pos. 8 pentru elaborarea celei mai bune carti de igienia poporaria, se publica prin acést'a concursu cu terminulu pàna la adunarea generala a asociatiunei d'in 1872.

Condițiunile concursului suntu:

Cestiunatululu opu se fia in tóta privinti'a core-spundietoriu trebuintieloru poporului nostru, si cu deosebire, se se invedereze intr'ensulu, si relele urmari ale abusarei cu spirituóse.

Premiulu este de 50 galbeni.

Manuscrisele se ceru se fia scrise curatu legibilu si de mana straina, ér nu cu a auctoriului, si in fruntea acelora se stea o devisa (motto), éراسi scrisa de mana straina.

Pre langa manuscrise se se alature si o scrisóre inchisa in plicu, sigilata fara de initialele auctoriului, si purtandu pre adres'a d'in afara, devis'a manuscrptului resp., éراسi scrisa de mana straina. In laintrulu scrisórei auctoriulu se va numí pre sine.*)

D'in siedinti'a lunaria a comitetului asociatiunei transilvane, tienuta la Sibiiu in 8. Noembre 1870.

Iacobu Bolog'a,
vicepresiedinte.

I. V. Rusu,
secret. II.

Publicarea baniloru incursi

la asoc. dela 23. Oct. a. c. pàna la siedinti'a lunaria a comitet. asoc. d'in 8. Noembre a. c.

1) Prin dn. protop. si col. asoc. in Abrudu, Ioanu Galu, s'au administratu la cass'a asoc. cá tacs'a de membrii ord. si a nume: a) dela dn. protop. in Abrudu, Amosu Tobiasiu tacs'a de m. ord. pe 18⁶⁹/₇₀ 5 fr.; b) dela dn. adv. regnicolaru Mateiu Nicol'a tacs'a pe 18⁶⁹/₇₀ 5 fr.; c) dela dn. dr. Nicolae Stoi'a tacs'a pe 186⁹/₉ 5 fr.; d) dela dn. propriet. de mine Alecsandru Lazaru tacs'a pe 18⁶⁹/₇₀ 5 fr.; e) dela dn. propriet. Sebastianu Henzelu tacs'a pe 186⁹/₉ 5 fr. Sum'a 35 fr. v. a.

2) Dela dn. protop. iu Lipov'a, Ioanu Tieranu tacs'a de m. ord. pe 187⁰/₁ 5 fr.

3) Prin dn. cons. aul. si vicepres. alu asoc. Iacobu Bolog'a s'au administratu la cass'a asoc. cá tacs'a de m. ord. pe 186⁹/₉ si 18⁶⁹/₇₀ pentru dn. proprietariu in Calnicu, Georgie Munteanu (strapusi prin dn. protop. I. Tipeiu), sum'a de 10 fr. Sibiiu 10. Nov. c. n. 1870.**)

Dela secretariatulu asoc. trans.

Cu Nr. viitoriu se inchiaie cursulu alu III-lea, adeca celu d'in 1870 alu acestei foi „Transilvani'a," éra pe cursulu alu IV-lea se deschide abonamentu nou, totu cu pretiurile cunoscute, adeca 2 fr. pentru membrii asociatiunei trans., 3 fr. v. a. pentru nemembrii in teritoriulu imperiului, ér in afara càte 10 franci pe anulu intregu. Abonamentele se transmitu la on. Comitetu alu asociatiunei transilvane romane in Sibiiu.

G. Baritiu,
Red.

Cursurile intregi ale acestei foi periodice „Transilvani'a" pe anii 1868 si 1869 brosiurate se potu cumpara cu càte v. a. fr. 3 in Sibiiu d'in cancelari'a comitetului asociatiunei trans.

*) Celelalte diurnale romane inca suntu rugate, cá se binevoiésc'a a reproduce in colónele sale acestea concurse.

***) La Nr. 21 d'in Transilvani'a la Teod. Moldovanu Bucsia se se indrepte in locu de 186⁸/₉ tacs'a de m. ord. pe 18⁶⁹/₇₀.